

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1.,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1.50. Uradni
razglaš, poslano ter no-
tice isti prostor K 2.—
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani
Franciška ulica št. 6/1.,
Učiteljska tiskarna.

Vlada trdno stoji...

LDU Beograd, 16. marca. Včeraj dopoldne je imel zemljoradniški klub važno sejo, na kateri je došlo do definitivne ločitve slovenskih poslancev. Na čelu z dr. Vošnjakom je osem poslancev izstopilo iz zemljoradniškega kluba in ustanovilo svoj poseben klub pod imenom samostojna kmetijska stranka. Dr. Vošnjak je že pred nekaterimi dnevi predložil demokratom pogoje, s katerimi bi s svojimi tovariši podpiral vladno z vstopom svoje skupine v vladni blok. Glavni pogoji so, da dobi njegova skupina eno listnico in da se reši vprašanje svobodnega izvoza iz Slovenije. Ti pogoji so sprejeti. Od Slovencev je ostal v zemljoradniškem klubu samo en poslanec, namreč Drogenik. Govori se, da bo iz te skupine vstopil v vladni blok. Dr. Vošnjak bo menda dobil mesto kraljevega poslanika v inozemstvu. Včeraj popoldne je izstopil iz zemljoradniškega kluba tudi bosenski poslanec Marko Gaković. Pridružil se bo novemu slovenskemu klubu ali pa demokratom.

LDU Beograd, 16. marca. Včeraj se je po dolgi pogajanjih dosegel sporazum med vlado in jugoslovansko muslimansko organizacijo. Pašičeva vlada se obvezuje, da bo država plačala 255 milijonov dinarjev enim družinam, katerih posestva so odvzeli kmetje. Število teh družin, ki so obubožale, znaša nad 15.000. Plačalo bi se takoj 60 milijonov dinarjev, ostanek pa v obrokih. Ministrski svet je na svoji včerajšnji seji ta sporazum sprejel in določil, da se predloži v odobrenje vladnim klubom. Snoči se je že začela o tem razprava v demokratskem in radikalnem klubu. V demokratskem klubu so se mnogi poslanci izjavili proti taki rešitvi agrarne vprašanja, kakor ga predvideva sporazum. Danes bodo klubi predložili svoje sklepe in po vsej priliki sprejeli sporazum. Jugoslovanska muslimanska organizacija bo dobila v vladi dve listnici.

Njena kandidata za ministre sta dr. Karamelmedović in dr. Spaho. Muslimani so zahtevali listnico za šume in rude ali trgovino. Dr. Karamelmedović bo menda postal minister za narodno zdravstvo. O razdelitvi listnic se bo vlada danes končno javno sporazumela z muslimani. Ravnotako se bo vlada danes končno javno sporazumela s slovenskimi zemljoradniki o tem, katero listnico bo dobil g. Pucelj, predsednik kluba samostojne kmetijske stranke.

LDU Beograd, 16. marca. Ker so izjavili muslimani, da vstopijo v vladni blok, in ker je tudi predsednik zemljoradniškega kluba Avramović izjavil, da bo njegova skupina glasovala za vstop v vladni blok, pri glasovanju za vstop tri petine vseh glasov.

LDU Beograd, 16. marca. Dopisnik »Riječi« javlja, da bo ustava do srede maja že gotovo sprejeta, čeprav Radič ne pride v skupščino. »Riječ« javlja tudi, da bo iz zemljoradniškega kluba izstopilo še nekaj poslancev.

LDU Beograd, 16. marca. V parlamentarnih krogih se govori, da je s sporazumom z muslimani in z vstopom slovenskih zemljoradnikov v večino vladi g. Pašiča zagotovljen sprejem ustave.

LDU Beograd, 16. marca. Ministrski predsednik Pašič in predsednik ustavotvorne skupščine dr. Ribar sta bila včeraj popoldne na dvoru, da referirata o uspehu sporazuma.

LDU Beograd, 16. marca. Doktor Vošnjak je izjavil dopisniku »Riječi«, da so slovenski člani zemljoradniškega kluba uvideli, da so se prenegližili z vstopom v klub, ker so v tem klubu elementi, ki so blizu komunistom. To je razvidno iz načina pisanja organa tega kluba, časopisa »Selo«, ki je neprestano napadal dr. Vošnjaka. Dr. Vošnjak je izjavil, da se ne poteguje za listnice, kakor se mu je to očitalo.

Dogodki v Rusiji.

LDU Kodanj, 16. marca. Iz Helsinfora se brzojavila: Kakor doznava finski »Notis Bureau« iz Moskve, se revolucionarno gibanje neprenehoma širi. Bolji v Kronstadtu in Petrogradu so postali zadnje dni jako lučni. Sovjetska vlada je naredila ponesrečeni poizkus in je poslala artiljerijske častnike iz Moskve v Petrograd. Čete se branijo udeleževati operacij zoper Kronstad. Po dosedaj še nepotrjenih poročilih je Krasnaja Gorka v soboto prešla k revolucionarjem.

LDU London, 16. marca. Podplisanje rusko-angleške trgovinske po-

godbe se pričakuje za noč ali za jutri.

LDU Kodanj, 16. marca. Kakor se brzojavlja listu »Berlinske Tidende« iz Helsinfora, je baje Trocki stvil upornikom v Kronstadtu nove mirovne predloge na mnogo ugodnejši podlagi nego prej. Nadalje se poroča, da znaša število vojakov v Kronstadtu sedaj 50.000 in da se narašča. Revolucionarji da so popolnoma zanesljivi in med njimi delujejo boljševiški agenti nimajo nobenega uspeha. Obstreljevanje

Se nekaj o hudošestvenikih.

Pred štirinajstimi dnevi smo se poslovili. — Za vse čase? — Res, človek si komaj upa misliti, da se zopet zatopi v njih bogastvo med našimi skromnimi stenami, ki še vse diha njih življenje ter so posvečene za rodove. Koderkoli hodite vi svečeniki božjega diha v človeški besedi, vedite, da Vas povsod spremlja naša duša, ki je nemela groze, ko je poslušala človeško besedo, v kateri se je bog razodel. In zapustili ste nam bogato dedščino iskanja te besede v nas samih.

Iz prostorov brezčasnosti, kjer so rasli vizionarni ljudje Dostojevskega pred našimi očmi do nadčloveških višin in samo se od časa do časa oddalili ob svetopisemskem čitanju njegovega romana, smo stopili v domove zapuščenih in propalih, ki iščejo tako željno, da sprejmejo smisel življenja v svojo dušo. Trpeli smo z njimi v njih domovih, po njih vrtovih, prostranih poljih in še bolj tesno nam je postajalo. Pa ni bilo trpljenja dovolj. Tja v kleti, kjer prebi-

vajo goli ljudje, smo gledali in prisluškovali tistemu življenju, ki je tako elementarno, kakor kati semena, ki jih znanstvenik motri pod svojo lupo.

Zavrženi, razbiti, napol oblečeni ljudje Gorkega so živeli pred nami med štirimi pustimi stenami, ki niso bile več stene, ampak le še simbol tistega, kjer človek prebiva. Omet odpada, vlaga se seseda na njih in jih krši, prostor med njimi pa je razdeljen v čudovitih geometričnih likih, kakoršnega si je vsak posameznik utvarjal za sebe in kolikor mu je potrebno. Četverkotniki, krogi in celo samo proge, ozke kot črte, da se po njih pregiba človek med drugimi. Smrt, rojstvo in vse kar je vmes, je položil Gorkij v ta prostor in celo dobrota od večnosti spočeta se prikrađa med nje, poživi njih duše za hip in ugasne. — »Pustite«, pravi eden izmed njih, »tukaj ni gostov, vse je prešlo, le goli človek je ostal.« Tega gola človeka pa ni združil z njim, ker on sam ne veruje vanj.

Žive in se grizejo med seboj. Ne morejo se več gledati, tako gole se

Kronstadta ni naredilo nobene posebne škode. Tudi ni izbruhnil noben požar. V Kronstadtu so celo ženske sodelovale pri obrambi. Kronstadtska vlada je naznanila Rdečemu križu, da se prizadeva vzpostaviti Rusijo. Ona noče spraviti Rusije na rob prepada, kakor so to storili boljševiki.

LDU Varšava, 16. marca. Kakor se poroča iz Helsinfora, so slušatelji vojaških šol, katere so smatrali za popolnoma vdaue sovjetski vladi, prešli k vstašam.

LDU Moskva, 16. marca. (Brezčično.) Na sejah komunističnega kongresa dne 12. in 13. marca so se vsi govorniki izjavili proti zmanjšanju rdeče armade, ker buržujske nevarnosti še ni konec, ampak še celo raste in dobiva novih moči.

LDU London, 16. marca. »Daily Mail« je prejel brzojavko iz Bjoerneberga na Finskem, ki poroča, da so izpovedali begunci, ki so dospeli na finsko mejo, da je položaj v Petrogradu silno resen. Od dne do dne je pomanjkanje živil in kuriva večje. Mnogo rdečih čet se je zbralo ob finski meji, da bi bilo na mestu, če bi se s finske strani pri-merilo kako presenečenje. — Brzojavka, ki

Naši gospodarski zavodi.

Dogodi se pač lahko dandanes pri vsakem trgovskem podjetju slučaj, da se ne obnese vsaka kupčija, ampak je treba računati tudi z izgubami ravno tako kakor z dobički, ker se cene z rapidno naglico menjavajo. Tudi največjim privatnim trgovskim firmam se dogodi, da pri eni kupčiji izgube, pri drugi pa dobiče. Toda nikomur še ni padlo v glavo, da bi privatni trgovski firmi očitali že insolenco vsled tega, če se ji ena sama kupčija ponesreči. Glavno je, da je aktiven končni rezultat.

Če so se pa res dogodile kakšne nerednosti v poslovanju — take so možne pri vsakem velikem podjetju — potem bo lastno od stranke izvoljeno in od zakonitih oblasti priznano nadzorstvo vedelo eventuelne krivice tudi ugotoviti, ki bodo odgovorni po zakonu in nihče se ne bo obotavljal rezultata preiskave objaviti naši javnosti.

Te besede naj služijo v pomirjenosti našim zadržnikom.

Kar se pa tiče politične strani te cele »afere«, da je posl. Anton Kristan prevzel upravo Friderikovih veleposestev, da je postal upravni svetnik Jadranske banke, da je odložil svoj mandat i. t. d. moramo ugotoviti, da se bo pri prvi priliki posvetovalo strankino načelstvo o cell zadevi in objavilo svoje sklepe.

Jo je prejel »Daily Express« iz Helsinfora, poroča, da se je 15. t. m. bila lučna topniška bitka med Kronstadtom in obrežnimi trdnjavami. Sestrelili so boljševiško letalo, ki je na Kronstadtu metalo bombe.

LDU Moskva, 16. marca. Na sejah komunističnega kongresa so se vršile tudi volitve v ruski komunistični osrednji komite. Med drugimi so bili izvoljeni tudi Buharin, Sinovjev, Kalonin, Kamenjev, Ljennin, Radek, Rakovskij, Stalin, Tomskij, Trockij in Šlapnikov.

LDU London, 15. marca. Listi poročajo, da se je napad kitajskih najemniških čet na Kronstadtu izjavil. Zadnje dni so rdeče čete izgubile 8000 mrtvih.

LDU Helsinfora, 15. marca. Ponoči od 13. na 14. so boljševiki obstreljevali sprednje forte in baterije kronstadtske. Trdnjava je odgovarjala jako energično. Po odredbi poveljnika vojaškega okraja petrograjskega, so zasegli v obrambno svrhu vse parnike, katere mora sovjetska Rusija oddati Letonski in ki so prežimili v Petrogradu. Kakor vse kaže, nameravajo boljševiki uporabiti te ladje proti Kronstadtu.

Naša javnost je vznemirjena ali se vsaj dela vznemirjeno vsled različnih poročil, ki se tičejo posl. Anto-

Ozdravljenje.

Svetovna vojna je preobrazila ljudi in tudi stranke. Stranke so doživele med vojni in po vojni hude krize. Tako se je godilo in se še godi po celem svetu, tako se je godilo in se še godi tudi pri nas. Svojo krizo je doživela in preživela pri nas liberalna stranka, doživela jo je klerikalna stranka, in mogoče je, da doleti tudi nas po komunističnem potresu kakšna slična neizgoda, na katero je treba biti pravočasno pripravljen.

Vsako zdravo telo ustvarja iz sebe poleg življenja tudi razkrojne, pogubonsne snovi. Kolikor prej te snovi izginejo, toliko bolje.

Socijalistična ideja je lepa, zdrava in mogočna ideja. Ideje so sicer vezane na osebe, a od njih niso odvisne. Zdrava ideja ostane in najde vedno nove zagovornike.

Zagovorniki vsake ideje pa morajo biti ljudje, ki visoko cenijo in spoštujejo svoj princip, brez vsakih kompromisov. Tudi socijalistična ideja bo trda kot jeklo, če bodo njeni pristaši in zagovorniki principijelni ljudje, katerim so malenkostne osebnosti deveta briga.

Včasih so krize zdrave, ker nam odkrivajo naše lastne napake. Spo-

na Kristana in onih naših gospodar-skih organizacij, s katerimi je tesno zvezano njegovo ime.

V prvi vrsti se čutimo dolžne izpregovoriti jasno besedo glede socijalističnih gospodarskih podjetij. Večina teh podjetij je zasnovana na združni podlagi in ker smatramo vsak napad na združništvo bodisi od katerekoli strani za jako neumesten korak z ozirom na težke izkušnje zadnjih let, katerim je bilo podvrženo naše združništvo — tudi klerikalci bi vedeli o tem poglavju nekaj povedati! — zato je naša dolžnost, da odbijemo že v početku vsak sum nepoštenega poslovanja pri naših združnih energično od sebe.

Pri naših združnih je včlanjenih na tisoče članov, ki imajo v njih vlozene svoje deleže, nekateri tudi svoje prihranke. Vsi ti bi morali biti v velikih skrbih, če bi bila resnica to, kar se danes piše in še več brez vsake pozitivne podlage govori.

Mi smo po naših najboljših informacijah na kompetentnih mestih, ki morajo poznati gospodarski položaj naših zavodov popolnoma natančno, v prijetnem položaju ugotovili, da je vsak strah pred »polomom« popolnoma izključen in neutemeljen.

znavanje in ostra kritika samega sebe so pa prvi predpogoj do moralne moči in do principijelnosti.

Mogoče je nekaj napak tudi v nas. Zakaj ne? — Vsak jih ima! To ni nič hudega, če jih pravočasno spoznamo, priznamo in odpravimo kot bolni del telesa, magari z nožem in pred javnostjo. Posebno pred javnostjo! Socijalizem ni čmrlj, ki živi v drevesni duplini, ampak je principijelen program, ki je namenjen za ljudi in za javnost. Modro molčanje o naših vrlinah in ostra kritika naših napak pred vso javnostjo, katere sodba nam ne more biti irelevantna, bosta za nas najboljši lek proti napakam in boleznim in obenem najboljša priporočila za socijalistični program.

Svoje ozdravljenje bo pa dosegla socijalistična stranka iz svoje moči.

Boj delavstva za eksistenco.

Fronta delavstva, ki jo je nesrečna gonja osebnih spekulantov in nevednežev bila jako zrahljala tudi v naši državi, zadobiva polagoma zopet prejšnjo obliko in trdnost, I. seveda je to povsem naravno! Danes delavstvo ni več slepo orodje političnih glu-

povrnejo se v klet. Geometrični liki so se nekoliko spremenili. Klešč ne rabi zase več kroga, razvozljal se je v vijugu med ljudmi. Pravokotniki so za druge, za Satina, barona. Nastoj in Bubnova so le še črte, ki jih vodijo tja, kamor je odšel akter. Vprašanje dni je, koliko časa bo še grizel baron svoje jabolko. Nastoj ter bo živel od nje. In Satin, najmočnejši med njimi, ki gleda po svoje resnici v obraz, bo storil ta konec še tišje, ko spozna v svoji resnici laž in se bo vsega naveličal. Nehote sem čutil, da je Bubnova odmerjena najdaljša pot, kajti v njegovi pesni živi in diha obup za vse... Toda tudi on pride na vrsto...

Toda ko stopiš na cesto in nad teboj potujejo zvezde v brezprostoru, ne najdeš pokoja pred tistimi štirimi stenami, refren strašne pesmi Bubnova se razdvija v grozno melodijo in duša se sprašuje zaman: »Ali si tudi za to, trpel in preli svojo kri o Kriste?«

Nemil prizor in preko. Kdo bi obsegl vse bogastvo njihovega ustvarjanja? Moj namen ni govoriti

mačev kakor je bilo do nedavna in če v njem ne bi bilo nikakršne druge zavesti kakor ta, da je delovno ljudstvo poseben razred, ki ga podjemniški razred izkorišča, bi bila že to tako močna zavest, ki je vstanu združiti trepče delovne sile v eno vrsto k skupni obrambi in k skupnemu delu. S tem je ustvarjena skupina, ki ima le se naloge, da prouči pot in cili svoji fronti, ki ga edino najde v pravem čistem socializmu brez tistih meščanskih balzamo, sporočil in naukov o dolžnostih gospodarjev do služabnikov in drugih takih gesel, ki so v tolažbo nezavednežem in v potuho gospodujočim slojem.

Nedavno so strašili od vseh strani s krizo v industriji. Kriza je tudi imela precej težke posledice za delavstvo, zlasti v kovinarski stroki in pa v strokah, ki že ves čas med vojno in tudi sedaj ne obratujejo.

Zdi se pa nam, da ta kriza ni tako velika, kakor jo prikazujejo. Pri zadnji beogradski gospodarski konferenci se je marsikaj ukrenilo, kar bi moralo pospeševati razvoj industrije, a vkljub temu groze podjetja, tako n. pr. v Guštanju jeklarne in v Celu Westrova tovarna, da bi morala odpustiti opet večje število delavstva.

Zdravstvena zakonodaja.

Predpogoj pri vsakem človeku, ki naj bo za delo sposoben, je zdravje. Kjer ul zdravje, tam je doma nesreča. Isto, kar velja za posameznika, velja tudi za cel narod odnosno ljudstvo cele države. Zato je dolžnost državnikov, da z vsemi možnimi sredstvi neizkušeno ljudsko zdravje, skrbje za zdravstveni pouk ljudstva, pazijo, da je v državi dovolj večjih in sposobnih zdravnikov in da se v vseh okrajih nahajajo državne in deželne ali v skrajni sili, če državni ki »skrbje« za ljudsko zdravje ko danes pri nas, privatne bolnice, ki morajo prostorno tudi v najhujših časih, v slučajih epidemije, postorno popolnoma zadostovati za določeno število prebivalstva.

Pri nas v Jugoslaviji nismo do sedaj imeli nobene enotne zdravstvene zakonodaje in tudi ne ljudi, ki so zasidli avtomobilu za narodno zdravje in se vsaj poleg vzorenja zanimali tudi za narodno zdravje. Zato je bilo vsako harmonično in plodno delo za povzdigo narodnega zdravja izključeno. Ker je ljudsko zdravje v Jugoslaviji zelo šibko in ga posebno tuberkuloza, malarija in v zadnjem času tudi spolne bolezni zelo rušijo, je nujna potreba, da se uveljavi moderna in socialna zdravstvena zakonodaja.

V zadnji številki »Glasnika« ministrstva za narodno zdravje, ki izhaja pod uredništvom dr. Andrije Štamparja, so objavljeni načrti sanitetnih zakonov. Avtor teh načrtov je v resnici zelo uvidljiv in ima vsekakor zelo veliko zmisla za povzdigo narodnega zdravja. Zakonski projekti so zelo napredni in le je za obžalovati, da vsled nerazumevanja sedaj vladajoče bankrotarije za ljudsko zdravje ne bodo nikdar uveljavljeni. V tej svoji trditvi se nikakor ne motimo. V naslednjem navajamo posamezne važne določbe glavnega zakonskega načrta o čuvanju narodnega zdravja.

Zdravstvena prosveta.

Ministrstvo narodnega zdravja in prosveta morata po tem zakonskem načrtu skrbeti za zdravstveni pouk ljudstva, in sicer potem ljudskih predavanj o zdravju, osnovanja posebnih potujočih skupin za poučevanje ljudstva, ki bi imele na razpolago vsa potrebna denarna in materialna sredstva, s prirejanjem stalnih in premičnih razstav iz vede o zdravju in z izdelavo zdravstvenih ustanov za prikazovanje narodu. V vseh državnih in privatnih šolah je pouk o zdravstveni vedi, katerega načrt

o maskah, značajih, sceniriji in o vsem ostalem. V spominu mi žive tako silno tisti nemi prizori, ki so mi razodeli vso silo njih ustvarjanja. V teh prizorih, ki tvorijo nekak odmor, da se človek za hip zave, sta Čehov in Gorkij nakopičila vso težo tiste tajne, ki vodi človeka v vesoljstvo od veka v vek. V teh nemih prizorih sta približala človeka brezčasnju in podajati to, se pravi, podati tisto večno silo, katere imena si človeštvo ni upalo izgovarjati.

Pred menoj vstaja podoba Astrova (Kačalova), ko se poslavlja od strička Vanje in Sonje. Ne ve, kaj bi dejal Ozira se po njih, nerodno se premika po sobi, roke blodijo same od sebe. Pred seboj gleda izmučeno človeško dušo, ki se je umirila po strašnih viharjih, našla zopet svoj tir in občutila vso trpko grenkobo njegovo. Morda najde v njem svojo uteho in pozabljenje. Posamezni življenjski motilji nadzemske tišine, toda takoj utihnejo ker se zgroze pred tem molkom. In ustvarjen je trenutek, ko čutimo, da sta se striček Vanja in Sonja približala še nekemu drugemu življenju, ki ga ne vidimo in ne čutimo.

V tem primeru moreta biti odločevalna dva momenta: ali je temu kriva prejšnja slaba gospodarska politika, malomarnost v pridobivanju trga ali pa je za vsem tem tudi naval industrijske zveze na »visoke« delavske plače, ki jih vedno tako radi navaajo vsi meščanski listi kot vzrok, da se industrija ne more razvijati. Najbrže se ne motimo, da je to sistematično uprizorjena akcija, ki je osredotočila svojo smer na kovinsko industrijo, ker je to najbolj razvita in dobro organizirana panoga. Če se posreči industrijem, da tukaj zasedajo občutno rano v delavske mezdne razmere s tem, da delavstvo izstrada in ga prisili k delu za sramotno nizke plače, bodo industriji potem to svojo akcijo nadaljevali tudi v drugih strokah.

Iz tega razloga je jako važno, da se delavske organizacije za vprašanje bodočih bojev bolj zainteresirajo. To, kar se pripravlja v železni industriji, to se bo nadaljevalo, kakaj neobizmno kapitalizma je velika. Z občudovanjem se torej zgražamo nad lahkomišljenostjo delavstva po nekaterih krajih, kjer deloma copijo organizacije v klerikalne, narodno socialne in celo komunistične, namesto, da bi se združile. To lahkomišljenost treba najprej odpraviti, pa pojde!

predpiše minister narodnega zdravja skupno z ministrom prosvete, obvezen. — Pred vstopom v zakon dobila zaročenca tiskanih postop o važnosti zdravja in o škodljivem vplivu bolezni na nezakonca in potomstvo.

Poročiti se ne smejo osebe, ki boleha na duševni bolezni, božastji, težki živčni bolezni, moralni propadlosti, na tuberkulozi ali so spolno bolne.

Zaščita materinstva in deca.

Materinstvo je največje važnosti za ljudsko zdravje. Zato se zanj zagotovi posebno varstvo s strani države.

Nobena noseča žena ne sme dva meseca pred in dva meseca po porodu delati v tovarniških in industrijskih podjetjih. Če je njen socialni položaj težak, ji mora izgubljeno plačo povrniti država.

Vsak slučaj naturalnega ali umetnega splava sta dolžna zdravnik in babica naznati pristojni zdravstveni oblasti.

Zensko nočno delo je sploh prepovedano v podjetjih, v katerih je telo izpostavljeno posebnim nevarnostim.

V mesih in krajih, kjer je potrebno, se more na zahtevo ministrstva narodnega zdravja razlastiti privatna lastnina za otroško izišče.

Podjetja, v katerih dela nad 20 žensk, morajo imeti posebne prostore, kjer morejo biti detota in mali otroci zaposlenih mater.

Zaščita zdravja šolske mladine.

Vsakoga otroka mora pred vstopom v šolo preiskati državni in šolski zdravnik in ugotoviti, da je sposoben obiskovati šolo. To je potrebno vsled tega, da bolni otroci ne prenesejo bolezni na druge, zdrave otroke, in da dobe potrebno vzgojo.

Pri vpisu v šolo se razdele vsi oni otroci, ki potrebujejo posebno zdravniško nego. Če pa število takšnih otrok doseže 20 odstotkov celokupnega števila vpisanih otrok, se morajo zanje otvoriti posebni oddelki.

Čim bo to možno, nastavi ministrstvo kot državno zdravniške posebne šolske zdravniške s predpisanimi pravicami in dolžnostmi, ki bodo zdravstveno nadzorovali posamezno šolo ali več šol skupaj.

Šolski pouk naj se vrši v prosti prirodi, kjer je to mogoče. Zato mora biti v budžetu za zgradbo šol v prosti prirodi zagotovljen poseben kredit.

Za povzdigo zdravja delavcev.

Posebno važno je za zdravje v katih prostorih delajo delavci, zato je zelo dobro

v zakonskem načrtu, da določa, da ne sme nihče izvrševati oziroma vršiti dela prej, dokler ne pregleda nadležna zdravstvena oblast prostorov, ki so namenjeni za to delo, in ne da za to dovoljenja. Ravno tako mora prej zdravstvena oblast odobriti načrte in mesto, kjer namerava katera oseba zgraditi tovarno ali kakršnokoli podjetje.

Zdravje delavcev v vseh podjetjih mora stalno nadzorovati zdravnik. Najmanj enkrat tedensko mora pregledati nadležni državni ali za ta posel posebno postavljeni zdravnik, in ugotoviti, če so zdravi ali če mogoče delo oziroma prostori škodujejo zdravju. Če zdravnik ugotovi, da je delavsko zdravje na kak način privedeno v nevarnost, mora to naznaniti pristojni zdravstveni oblasti. Ta je dolžna takoj uradno intervenirati in prisiliti lastnika tovarne ali podjetja, da odstrani najdene nedostatke v določenem roku.

Vsak podjetje, ki ima zaposlenih 20 delavcev ali več, mora imeti posebne prostore za slačenje, čiščenje in kopanje.

V tovarniških podjetjih ne smejo delati osebe, ki še niso stare 15 let. — V podjetjih, ki se bavijo s posli, ki škodujejo posebnemu ljudskemu zdravju, ne sme noben delavec delati nad šest ur dnevno. V ostalih

podjetjih ne sme dnevno trajati delo nad osem ur.

Zdrava stanovanja.

Nobene stanovanjske hiše ne sme nobena oseba preje zgraditi, ne popraviti, dokler tega ne odobri pristojna zdravstvena oblast. Za potrebne zgradbe zdravih stanovanj, more oblast v splošnem interesu eksproprijirati privatno posest. Velika podjetja in tovarne morajo zgraditi stanovanja za delavce po zahtevah pristojne zdravstvene oblasti.

Vsakdo more javiti pristojni stanovanjski oblasti, če je njegovo stanovanje nezdravo. Pristojna oblast mora takoj nato se prepričati, v koliko taka prijava odgovarja resnici, in če ugotovi, da stanovanje ni zdravo, prisili lastnika, da ga v določenem roku popravi. Če tega hišni posestnik ne stori v določenem roku, popravi in uredi stanovanje zdravstvena oblast na njegove stroške.

To so glavne misli najvažnejšega in temeljnega zakonskega načrta o ljudskem zdravju. Zakon je zelo napreden in če ga bo na prihodnji parlament sprejel, bo zelo velik korak naprej v ljudski higijeni.

Angleški imperijalizem.

(Konec.)

Sočrug Wallhead je dalje izvajal:

Resolucija o imperijalizmu in socialni revoluciji ugotavlja, da je svetovna vojna posledica imperijalizma in da je kapitalistični sistem v svojih temeljih razruvan; o tem ne bo nihče dvomil. Vsem narodom, ki so jih potegnili za seboj v vojni metez, se je reklo, da se morajo vojskovati zato, da branijo svojo deželo. Angleška Independent Labour Party (neodvisna delavska stranka) ni tega nikdar verjela; med vojno je angleškim delavskim masam tudi povedala, da je to imperijalistična vojna, ter da bodo po končani vojni videli, v katere namene da so se rabile njihove moči. Danes, ko vlada na Angleškem velikanska brezposelnost, vidi angleško delavstvo, v katere namene ga je buržoazija zlorabila. J. L. P. goji sicer malo simpatije do gospoda Lloyd Georgea, toda eni besedi, ki jo je Lloyd George med vojno izustil, sem verjel Lloyd George je namreč rekel neki delavski deputaciji, da angleška buržoazija ne vodi vojne vsled tega, da bi si osvojila ped zemlje. To sem tudi verjel in to se je tudi izkazalo kot resnično: kajti versailski mir je razširil angleški teritorij za milijone kvadratnih milj zemlje. Kaj naj bi pa Angleška tudi delala z eno samo pedjo zemlje? Na eni sami pedi zemlje se ne da napraviti nobenih rudarskih podjetij, tovarn in plantaž, na ped zemlje ni mogoče naložiti nobenega kapitala in iz pedi zemlje se tudi ne da dobiti nobene nad vrednosti. Milijoni kvadratnih milj zemlje, to je bilo tisto, za kar se je Angleška vojskovala. S stališča angleških delavcev moram izjaviti, da se bore z vsemi silami zoper versailsko pogodbo že od prvega trenutka, ker nikdar ne morejo verjeti, da naj taka pogodba ropa ustvari svetovni mir, marveč so prepričani, da pariški mir ni ničesar drugega kot vir novih vojnih nevarnosti. Pariški mir je narokovala roparska grabežljivost v čiste kapitalistične namene, in po mojem mnenju je najvažnejša naloga delavstva vsega sveta, da se bori zoper ta »mir«. Angleški kapitalisti pravijo sedaj mnogokrat angleškim delavcem: Nemci so izgubili vojno in mi Angleži smo jo dobili. In na Angleškem je sedaj dva in pol milijona brezposelnih, ki danes vsi vidijo, da se ni vodila vojna zanje, v njihovo obrambo, temveč le za interese tistih, ki kaj imajo, tistih, ki imajo tovarne in rudnike in ki vsled tega obvladujejo družbo. J. L. P. je odločena, da vztraja v svojem boju zoper imperijalistično vladno in

njene imperijalistične cilje, zoper njeno imperijalistično mirovno pogodbo, ter da ne miruje prej, predno vse to ne neha in predno srednjeevropski narodi ne dosežejo svoje svobode, da zopet vzpostavijo svoje gospodarsko življenje.

Kakor ne more biti brezmejnega individualizma v razmerju do posameznika, tako ga tudi ne more biti v razmerju do naroda. Kakor individui, tako morajo tudi narodi živeti v družbi in vsaka krivica, ki zadeva en narod, zadene ravno s tem vse narode. To občutijo angleški delavci danes prav zelo. Angleški kapitalistični razred danes ne misli na ničesar nujnejšega, kakor na to, kako bi Nemčiji odvzel še tistih par ladij, ki so Nemčiji še preostale. In čim se to dogaja, so delavci ladjedelnic v Tyne in Clyde brezposelni, ker more angleška kapitalistična družba svoje brodice povečati z naropanimi nemškimi ladjami. Isti delavci, ki so v ladjedelnicah v Tyne in Clyde s svojim delom podpirali vojno, izvedo sedaj, da jim to podpiranje vojne ni prineslo ničesar drugega kakor brezposelnost in znižanje mezd. Angleškemu delavstvu se je med vojno reklo, da je treba nemški militarizem razbiti, in jaz tudi mislim, da je razbitje nemškega militarizma prav dobra stvar. Toda s tem pa narodom ni ustreženo, če se na mesto nemškega stavi sedaj kak drug militarizem. In kakor bi bilo hudo, da bi Evropi vladal nemški militarizem, tako je tudi hudo, da danes francoski militaristični razred vlada Evropi. In kakor je bi želeli, da nemška mornarica obvladuje ocean, ravno tako ni prav nič boljše, če si nadvlada na morju pristaja Velika Britanija. Zdržene države in vsajajoča Japonska. Mislim torej, da je dolžnost delavskega gibanja, da pove vsem izkoriščenim masam vseh dežel: Imperijalizem je vaš skupni sovražnik in vaš najvažnejša dolžnost je, da ustvarite edinstveno fronto zoper tega skupnega sovražnika.

Biseru v angleški kraljevski kroni so dali ime »India«. Kaj da danes Indija v sistemu imperijalizma pomeni, to je danes več kot kdaj poprej jasno razvidno. Angleška kapitalista Armstrong in Bickers na lagata svoj kapital, ki sta ga iztisnila iz nad vrednosti dela angleških delavcev, v Indiji, kjer jima delajo v predmestnih in železarskih podjetjih tamkajšnji hinduški domaćini 64 ur na teden za plačo tedenskih pet šillingov!

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena rešitev: da svoje sile združijo za zrušitev kapitalističnega sistema, za osvoboditev delavskega razreda iz okovov imperijalizma in za ustvaritev socializma.

Kapitalisti sili delavce v medsebojno konkurenco, stavi izdelke indijskih kuljev izdelkom delavcev v evropskih deželah nasproti in tako pritiska na mezde le-teh delavcev. Toda dočim so bili delavci poginani v medsebojno konkurenco, je kapitalizem tu in tam ostal isti, kajti ista kapitalista sta, ki posedujeta podjetja na Angleškem in podjetja v Indiji. Zati pristan angleškega podkralja v Indiji je samo soutež okovom, v katere so angleški delavci na ta način okovani. Brezposelnost in beda sta na Angleškem ogromna. Potem ko si je Angleška naropala milijone kvadratnih milj zemlje in si podjarmila toliko ljudstev, je angleško delavstvo še mnogo bolj tlačeno kot kdaj poprej. Za vse narode sveta je le ena re

cljo, da Nemčija poplača svoje dolge. — Rudi zasedbe Nemčije ne bo plačala dolgov, vsaj jih še tako ne more. Pač pa si bodo zavezniški zasedanci nakopili dolge na hrbit, poleg tega pa še sovraštvo velikega naroda. Vse kaže, da se zopet bližajo »bodoči« zadnji vojni ...

+ Bodoča fiska vlada se sestavi na sporazumu treh meščanskih strank. Socialisti stopijo v opozicijo.

+ Novi španski kabinet je sestavljen Salazara, kateri je sebi pridržal predsedništvo. Minister za zunanje zadeve je markiz de Rana, minister javnih del La Cierva. — Reakcija na španskem gre svojo pot. Ničesar se ni naučila, ničesar ni pozabila. Naučil se je bil samo Maura, kateremu so pred Salazarom poverili sestavo nove vlade, a je to nalogo odklonil. Maura o sebi prav dobro ve, kako slabo je zapisan med španskim ljudstvom še izista tistega časa, ko je skušal kot ministrski predsednik urediti v domovino inkvizicije najhujši absolutistični teror. Maura ve, da med Španci Datovih morilcev še ni zmanjkalo, pa jih privoščijo Salazaru raje kot sebi.

+ Dobra je! Nekaj hrvaški list prinaša nastopno anekdoto: Predsednik ministrskega sveta g. Pašić je stalno nosil akte domov, da jih tam prebere in reši. Ko ga je neki dan šef njegovega kabineta opomnil, da sodijo v vladnem predsedništvu širše tajniki, ki imajo časa dovolj, da vse akte preberejo, se je g. Pašić začudil: »Al! Pa jaz sem, veste misli, da ste vi, sami tam v službi!« — Pri nas na Slovenskem v našem ministru sedijo tudi možakarji — tajniki in ne - tajniki — ki bi imeli časa dovolj, da bi vse akte, kolikor jih je, v enem dnevu prebrali; pa se, bogmej, še ni nihče začudil. Čudno!

Dnevne vesti.

Likvidacija vnovčevalnice za živino. Deželna vlada je v današnji seji sklenila uročiti vnovčevalnici za živino in mast, da konča likvidacijo najkasneje do 15. aprila t. l. — Nadalje je deželna vlada sklenila, da se razpusti Gospodarska komisija za stvarno demobilizacijo ter se preneša na vod v državno institucijo; njene posle bo izvrševal vladni komisar. Za vladnega komisarja je imenovala deželna vlada vladno svetnika dr. Ignacija Rutarja.

Gospodu poverjeniku za socialno skrb in stanovanjski komisiji. Prve dni tega meseca so bila ubogim barakarjem v Spodnji Siskri, na Martinovi cesti, pri Kolinski tovarni in na Kodeljevem po odredbi gospoda Hovanskega povisane stanarine za 150% z motivacijo, da se morajo barake vzdrževati. Ubogi barakarji, begunci, ki so po večini izgubili svoje imetje po invaziji Italijanov, naj bi s plačevanjem previsokega jemnine zabarake, ki državo faktično niso veljale niti vinarja, podpirali državne finance. Poprave so se vršile z gotovim denarjem, tako da je vzdrževalni strošek le majhen. Gospod torej ni potreba obresti plačevalci dati imajo danes obresti od teh stanovanj že v cenah, katere so ti trpeli plačevalci s stanarino doslej. Soba s štedilnikom je stala prej 20 K, sedaj 50 K, soba in kuhinja 40 K, sedaj 100 K; dve sobi in kuhinja 60 K, sedaj 150 K; tri sobe s kuhinjo 80 K, sedaj 200 K. Okrožnica pa pravi, da bodo morali ti trpiti, ako nečisto, cesto, povrhu tega še druge doklade plačevalci. Vložili so spomenico pri gospodu poverjeniku za socialno skrb, ki je obljubil deputacijo, da bo osebno stvar preiskal. Bil je prvi april, torej prosimo, da gospodje, ki imajo o stvari odločevati, da jo pospešijo. Dve leti se že vlačimo po barakah na vazonih, vse akcije pa padajo druga za drugo v vodo. In ti, če ne moreš plačati, pa haidip od, milo nebo, saj je pomlad. — Barakar.

Uspesobljeno izpiti za poučevanje na kuhinjskih gospodinjstvih solah za meščanske stoji se bodo vršili glasom naredbe poverjenika za uk in bogoclaste št. 66. Uradni list z dne 9. marca 1921 št. 25. na mestnem deželnem liceju v Ljubljani. Kandidatne se priprave k temu izpitu le pod sledečimi pogoji: Potrdilo o državljanstvu SHS; potrdilo o doseženi starosti 20 let; potrdilo o pridobljeni predizobrazbi na kakem najmanj smotru meščanskih sol odgovarjajočem zavodu s pravico javnosti; potrdilo, da je kandidatka dovršila gospodinjstvo šolo s pravico javnosti; potrdilo, da je obiskovala kandidatka seminar za izobrazbo učiteljice za kuharske in gospodinske šole; ali pa potrdilo, da se je vporabilo kandidatko skozi najmanj 10 mesecev kot popolnoma zaposleno pomožno učno moč na kuharski ali gospodinski šoli s pravico javnosti. Kolega prosti prošnji, ki jo je nasloviti in vpsolati na ravnateljstvo mestnega deželnega liceja v Ljubljani do 31. marca 1921, je priložiti še: a) krstni list, b) lastnoročni popis življenja, c) zdravniško izpovedilo o fizični sposobnosti, d) šolska in vsposobljenostna izpovedila, e) domovinski list. — Ravnateljstvo mestnega deželnega liceja v Ljubljani.

Posteljenačelnik g. Fortunat Kink iz Štor pri Celju nam je poslal kot poslano popravek na dopis iz Štor, ki je bil objavljen dne 8. marca 1921. Popravek je precej neokusen po našem mnenju, koliko pa je

resnice na njem, bodo najbolje vedeli prizadeti delavci. Za nas je stvar z gospodom Kinkom končana, ker smo o njem dobili že preveč pritožb.

Belgrad se spoji z morjem. V ministru za zgradbo so izdelali načrt za zgradbo dveh cest: Ulice - Mokragora in Ulice - Čačunica. Prva cesta spaja Belgrad s Črno goro in bi bila najkrajša zveza srbske prestolice z morjem.

Sisek šteje 8755 prebivalcev, Petrih 5602.

Kulturni vestnik.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Četrtek 17. Razvalina življenja. Ob znižanih cenah. Izven.
Petek 18. Bajka o volku. A.
Sobota 19. Mrakovci. Izven.
Nedelja 20. Bajka o volku. Izven.
Ponedeljek 21. Razvalina življenja. B.
Torek 22. Zaprto.
Sreda 23. Mrakovci. E.
Četrtek 24. Zaprto.
Petek 25. Zaprto.
Sobota 26. Zaprto.
Nedelja 27. Golgota. Izven.
Ponedeljek 28. Razvalina življenja. Izven.

Torek 29. Zaprto.

Opera:

Četrtek 17. Zlatorog. C.
Petek 18. Thais. D.
Sobota 19. Fra Diavolo. Izven.
Nedelja 20. Zlatorog. Izven.
Ponedeljek 21. Zaprto.
Torek 22. Koncert gđ. Amelije de Bartfeldove. Izven.
Sreda 23. Thais. B.
Četrtek 24. Zaprto.
Petek 25. Zaprto.
Sobota 26. Zaprto.
Nedelja 27. Zlatorog. Izven.
Ponedeljek 28. Tosca. Izven.
Torek 29. Zaprto.

Dr. Franco Veber: Uvod v filozofijo. Pota in cilji 3.—420. Založila Tiskovna družba, Ljubljana 1921, 352 str. Cena mehko vezan knjižki 72 K, po pošti 3 K več. Glavni namen, ki ga zasleduje avtor s tem spisom, leži v točnem izkazu filozofije kot samostojne znanosti poleg drugih znanosti. Zato se ta »Uvod« od neštevilnih tradicijskih in sodobnih spisov z istim naslovom bistveno razlikuje v tem, da ne razklada na dolgo in široko posameznih panog tradicijske filozofije, temveč da vede čitatelja neposredno v stvarne probleme same in ga s tem ob enem uvaja v znanstveno filozofsko miselnost. Tekom razvijanja teh problemov orisuje avtor poleg svojega lastnega stališča tudi tradicijska in sodobna druga pojmovanja dotičnih vprašanj, tako da pripada spisu poleg zgolj znanstvene gotovo tudi splošno naučna vrednost. Spisu je priložen obširen imenski in stvarni register ter navedena literatura. Omenjeno še bodi, da so v tem »Uvodu« zabeležena in podrobno razvita tudi ona javna predavanja, ki jih je imel avtor v preteklem zimskem tečaju na ljubljanski univerzi pod naslovom »Telo in duša«. Knjiga se naroča pri Tiskovni družbi v Ljubljani, Sodna ulica 6.

26. številka »Gledališkega lista« prinaša poleg programov za ta mesec članek k Parmovem »Zlatorogu« in članek »O hudožestveniki«.

Organizacijski vestnik. Iz stranke.

Opozorjamo na diskusijski večer, ki se bo vršil jutri 18. t. m. ob 8. uri zvečer v mali dvorani »Mestnega doma«. Vsi važni nastopi dnevnega reda se ga vsi čim številneje udeležite.

Popravek. Torkova notica o naslavljanju pism in brzojavk je bila namenjena postnemu ravnateljstvu, ne sodrugom. Ti naj še naprej naslavljuje vse dopise za centralno tajništvo JSDS in KDZ edinele: »Ljubljana, poštni predal 168«, brzojavke pa: »JSDS Ljubljana«. Če naslavlja na druge naslove ali celo na posamezne sodruga, se ponavadi dopisovanje zakasni, razen tega pa pošta v naglici večkrat zamenja našo »Kmečko delavsko zvezo« s klerikalno Kmečko zvezo, dočim se ne more zmotiti, če napišete samo: Ljubljana, poštni predal 168, ali pa pri brzojavkah vpisati naslov »JSDS Ljubljana«.

Iz strok. organizacije.

Seja podružnice kovinarjev Ljubljana se bo vršila v četrtek, 17. t. m. takoj po delu. Polna udeležba potrebna. — Načelnik.

Vestnik Svobode.

Seja centralnega odbora delavske izobraževalne zveze »Svobode« se bo vršila v četrtek 17. t. m. ob 7. uri zvečer v društvenih prostorih v Šelenburgovi ulici 6. Ker je seja zelo važna in nujna, se je morajo gotovo udeležiti vsi člani centralnega odbora. Seje so dolžni se udeležiti tudi predsedniki oziroma podpredsedniki vseh pod-

zvez in predsedniki in tajniki ljubljanske podružnice »Svobode«. Pridite vsi točno!

Dramatični odsej »Svobode« na Jese-nicah vprižori v soboto, dne 19. marca v Delavskem domu (pri Jeleni) izvirno novitost »Razvalina življenja« spisal S. F. Vinčar. — V nedeljo dne 20. pa se ponavlja na splošno željo komedija »Faun«. V vlogi »Fauna« gostuje sodrug Vehovec iz Ljubljane. Pri obeh predstavah sodeluje društvena godba.

S. K. Svoboda Ljubljana. V petek, dne 18. t. m. se bo vršil članski sestanek. Udeležba dolžnost posebno prvega moštva in tistih, ki se čutijo v rezervi. — Tajnik.

Podružnica izobraževalnega društva »Svoboda« za Vodmat-Moste naznanja vsem članom in članicam zgoraj omenjene podružnice, da zagotovo poravnajo vse zaostale prispevke do 1. aprila 1921. vsaj do 26. marca t. l. Člani in članice, ki bi ne poravnali svojih zaostalih članskih prispevkov, kakor je že omenjeno in ki bi poravnali svoje prispevke po 26. marca t. l. izgubijo na prihodnjem občnem zboru te podružnice, ki se bo vršil v kratkem času, pravico glasovanja oziroma tudi sodelovanja. Naznanjamo pa vsem sodrugom in sodrugicam, da se prispevki do 26. marca plačujejo vsaki dan v društvenem prostoru pri Mausarju v Novem Vodmatu od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Društveno izkaznico prinesite zagotovo s seboj. Torej izpolnite vašo dolžnost.

Gospodarstvo.

Nova tovarna. Tvrška Saljovic & Kompa je napravila na Celovški cesti 26 a (Sp. Siska) tvornico kovinastih izdelkov. Tovarna je opremljena z najmodernejšimi stroji in tehničnimi pripomočki, ima lastno topilnico in livarno, brusilnico in galvanotehnično delavnico. Kakor čujemo, se b počelo podjetje specialno z izdelovanjem zifonskih glav in sprejemalo v popravila aparate za sodavčarsko in gostilničarsko obrt, za kar ni bilo v Jugoslaviji doslej še nobene tovarne. Z obratom se prične v kratkem. Pozdravljamo novo industrijo, s katero je storjen zopet en korak na poti naše narodno-gospodarske emancipacije.

— Brzoparniki Trst - New York. Pričeli s 1. majem se odprli reden prekomorski promet z brzoparniki za potnike in blago med Trstom in New Yorkom.

Dopisi.

Glince. V soboto 12. marca 1921, se je vršil v Travnovi dvorani na Glincah ustanovni občni zbor Stavbene in gostilničarske zadruge, Delavski dom na Glincah. Sodrug Celarc je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče in podal besedo sodr. Slavovcu, tajniku splošne delavske zveze »Svobode«, ki je opisal sedanje razmere delavstva pri nas in gibanje kulturnih organizacij na Češkem. Orisal nam je spletke naših nasprotnikov, posebno viškega sokolstva, proti podružnici »Svobode« na Glincah, ki dela na vsi moč, da razbije to naše društvo; a je dosegel ravno nasprotno. Pozival je delavstvo, naj se združi v enotno bojno črto: novi delavski dom naj mu bo simbol, dejanje ob katerega se bodo razbili vsi naskoki buržunzega kapitalizma. — Nato je razložil sodrug Dražl pomen stavbene zadruge, nje naloge in delo. Naslikal je delo proletarijata na Češkem in na Dunaju, kjer delavstvo po končanem delu v tovarnah vzame kramp in lopato v roke in si gradi svoje domove. Povdarjal je, da se moramo otresti nesrečnega egoizma in delati skupno, da pridemo končno do cilja. Nato je bil soglasno izvoljen naslednji odbor: Načelnstvo: Celarc Ivan, Ogris Franc, Pajmar Josip, Peterca Andrej, Teihai Janko. — Nadzorstvo: Mis Franc, Mandič Avgust, Skrl Pavel, Bučan Franc, Kramar Franc, Mrak Jožef, Budja Anton, Zirovnik Franc, Oblak Ivan. — Nato je zaključil sodrug Celarc dobro uspešno zborovanje. Stavbene in gostilničarske zadruge, h kateri je takoj pristopilo lepo število članov. — Viško delavstvo, ki si s tem napravilo precejšen korak naprej, pristopaj z veseljem k zadrugi, v kateri leži tvoj obstoj in tvoja bodočnost. Pogoji so tako lahki, da jih vsakdo lahko zmaga. — Ban.

Kočevje. Previdna so pota božje previdnosti ali zedinjenje komunistične in narodnosocialne stranke. Dne 9. t. m. se je vršil ta shod rudarjev, na katerem je poročal narodni predstavnik Marcel Zorja. Marcel je seveda dobro govoril za diktaturo in klasno borbo ter se vedno obračal enkrat na profesorskega predsednika, enkrat na navzočega komisarja. Kdaj ga bo ustavil. Priznavamo pa tu zaslugi narodnim socialistom, da so omogočili komunistom zopet shod v Kočevju. Pri našem zadnjem shodu so junaki nalepili letake, da hočejo socialisti vjeti rudarje na limate; sedaj pa gredo korporativno v narodnosocialno past, ker so volitve v občno predurni. Gospod profesor je zvitla »buča«, zato uporablja vsa sredstva, da bi prišel do zaželenega mesta, kočevskega župana. Lenin je lahko ponosen na te III. inter-nacionalce, ki tvorijo mešanico komunistov in fašistov. V združenju, magari v vragom, je moč, če so v Belgradu razpu-

stili občinski svet, pa bomo v Sloveniji izbrali drugačno taktiko, da postane župan v Kočevju narodni socialist profesor Pavlovec, v Ljubljani pa papa Vencelj in v Mostah pa stari Oražen. Tako gre po načelih in taktiki delo teh ljudi dalje in dalje, da nazadnje res nihče ne ve, kakšen »ajmolite« ima pred seboj. Toda vzemimo stvar resno. Obžalujemo le delavstvo, ki se še vedno da voditi po političnih šarlatanih, Kočevskim in vsem slovenskim delavcem pa ključemo, pomedite že enkrat s to meščansko politično druhaljo, ki si eadeto komunistično ime. Za delavstvo se ti ljudje niso nikdar zavzemali, prodajajo se vsakomur, kdor hoče, in nedosledni in neznačajni so bili in so v svojem ravnanju. Združite se pod socialistično zastavo, ki tvori pravo delavsko mednarodno stranko. Delavstvo mora spoznati, da je le v njegovih slogi in pravi delavski zavesti njegova rešitev.

Narodni socialisti se šopirijo! V nedeljo dne 13. t. m. ob 3. popoldne so v »Kino« v Zagorju sklicali narodni socialisti shod, na katerega je prišel narodni poslanec Brandtner. Na shodu se je jasno pokazalo, da se barka narodnih socialistov vedno bolj potaplja. Narodnih socialistov je bilo na shodu 19, reči devetnajst. Drugih, socialistov in komunistov, pa petindvajset. Brandtner se je deloma razburjal nad tako slahm obiskom, deloma pa opravičeval, da so šli ljudje v Ljubljano na pogreb. V Ljubljano pa je šlo samo sedem demokratov in narodnih socialistov. Možakar bi si tudi s teli ne bil mnogo pomagal. Najlepše pa je, da je Brandtner s tem samo priznal, da so reakcionarni demokrati in narodni socialisti ona duša in eno telo. V svojem referatu je pripovedoval razne že stokrat premdete čveke ovite v nacionalne fraze, hujskajoče proti tujim narodom, katerih je že vsak delavec sit do grla. Novo je bilo edino to, da je z velikim veseljem pripovedoval, da so se delavci razbili v dve struji v komuniste in socialiste, ker ima upanje, da bo sedaj čas ribarjenja led delavci za njegovo zvezo, ki je takozvana predstraža za narodni kapitalizem. Obenem pa je tudi povedal, da ima ministrski predsednik Pašić trideset tisoč milijonov dinarjev imetja. Od kod to ve, ne vemo. Pač pa smo prepričani, da ima upanje, da bo narodna socialna zveza kaj dobila od njega, saj je to pač javna tajnost, da je narodne zvezejare porodila stara liberalna narodna stranka, ter da ima tudi sedaj nekaj dolžnosti, da jih tam in tu kak narodni kapitalisti malce podpre. Končno so še sprejeli novo resolucijo, v kateri hujskajo proti tujerodnemu delavstvu in uradništvu. Na shodu so pokazali, da v njihovih dušah ni nič socializma, pač pa jih družijo nekaj narodnega šovinizma, ki nima več pomena. — Poslušalec.

Putl. Krajevna organizacija JSDS in KDZ v Putlju pozivlja vse socialistične organizacije v pujskem okraju, da si izvolijo delegate za okrožno konferenco, ki se bo vršila v nedeljo, dne 20. marca ob 9. uri dopoldne v Putlju v gostilni pri »Belem križu«. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala. Na okrožno konferenco so tem potom vabljene tudi vsi tisti somišljeniki, ki še nimajo organizacije, pa bi si jo v svojem kraju radi ustanovili.

Po svetu.

— Brenner k Italiji. »Südtiroler Landeszeitung« poroča na podlagi brzojavke svojega dopisnika v Rimu, da je mednarodna razmejitvena komisija prisodila občno in postajo Brenner (važen prelaz čez tirolske Alpe) Italiji.

— Prepovedane radi tuljne. Grška policija je prepovedala z obziram do resnih časov in slabega utisa, ki ga napravljajo drage prireditve na tuljce, vse javne plesne zabave. — To pomeni: Na skrivaj se verjani in izkorističevalci lahko po svojih poželjnih zabavah, neumni ljudi pa vam bodo vaše zabave še plačevali ...

— Romunska je bila pozvana, da se udeleži londonske konference. — Z druge strani poročajo, da je bil med Poljsko in Romunsko dosežen vojni sporazum proti Rusiji.

— V Pragi osnujejo velik krematorij. V najkrajšem času pričnajo te projekte realizirati.

— Rusko trgovsko poslanstvo je dospelo v Rim.

— Boljševiki so glasom poročili iz Tiflisa zasedli Kutais, zadnje oporišče gruzijske vlade. — Boljševiki v svoji notranjosti ne morejo biti veseli tega uspeha. S tem so zaenkrat dovršili eno najsramotnejših izdajstev nad socialističnim proletariatom.

— Delavci zasedli tovarno. V Marchiennes-au-Pont v Belgiji so delavci zasedli neko metalurško tovarno, ker ravnateljstvo ni hotelo odpušiti neorganizirane delavce, Krščanski socialisti so nastopili skupno s socialisti.

— Griški kraj se misli, kakor poročajo iz Aten, ponovno odredi prestol »v interesu dinastije in bodočnosti svojih otrok«, je rekel kraljica Sofija, ko je trdovratno odgovarjala, naj se odreče v prilog svojemu sinu. — Vse interese in skrb pa obstoji seveda v tem, da si podajo kljuko doli do desetega kolena.

— Voja med Panamo in Kostariko se nadaljuje po načrtu: enkrat beži eden, drugi beži drugi. Kostaričani so se revanširali za zadnjo veliko zmago Panamcev s tem, da so zavzeli mesti Almirante in Bocas de Toro. Gaudum pa imajo Američani iz Zedinjenih držav, katerih vojne ladje že nekaj časa kurijo samo s kostariškim petrolejem, najboljšim in najcenejšim, ker so ga kupili — zastopli.

— Največja drevesa na svetu so v Kaliforniji (Amerika); tam so drevesa vrste borovca, ki imajo v premeru 15 m debelosti in 48 m visoka. Nedavno so posekali drevo, ki je imelo pri koreninah 34 m premera in je bilo 135 m visoko.

Sport.

Italija — Švicarska 2 : 1 (1 : 1). Italija zmagala borbo pred 20.000 gledalci.

Društvene vesti.

Občni zbor »Samopomoči« se bo vršil v ponedeljek dne 21. t. m. ob 8. uri zvečer v mestni posvetovalnici. Zadržniki se pozivajo, da se tega prvega občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

To in ono.

• Brezžična telegrafija v starem veku. V Washingtonskem »National Geographic Magazine« poroča v posebnem članku J. A. Kigmann, da so imeli v dobi cesarja Tiberija na neki višini otoka Capri brezžično telegrafično postajo, ki je podnevi delovala s pomočjo solčnih žarkov, ponoči pa potom umetnega solca. Dolgo bivanje Tiberija na Capriju, poročilo v Tacitu in navzočnost slavnega astrologa, matematika in optika Trisila na cesarskem dvoru potrjujejo Kingmannovo domnevanje, da je resnično obstajala taka hitra zveza med Rimom in Caprijem. Najbrže so pošiljali list senata »Acta publica« in najnovejša dnevna poročila iz Rima na Capri s pomočjo svetlobnih signalov.

• Novi ples, ki ga je priredila ga. W. Millerova in ki se imenuje »Brezžični ples«, se vrši tako-le: Plešejo ob zvokih dve mljke od plesne dvorane oddaljenega gramofona in zvoke tega prevaža v plesno dvorano brezžični telefon. — Prav po amerišanski! Preveč časa, nič skrbj ...

• Zanimiva statistika o samomorih. V Združenih državah je bilo l. 1920. 6171 samomorov, med temi 707 otroških, ženski samomorov je bilo 2604. Najmlajši samomorilec je bil 5 let star, najstarejši pa je bil star 103 leta.

Poslano.*

Z ozirom na dopis iz »Store pri Celju« priobčenem v Vašem listu v torek 8. marca 1921 prosim, da priobčite na podlagi § 19. tiskovnega zakona sledeči popravek: Obdolžitve v tem dopisu so popolnoma izmišljene in sad zlobnega obrekovanja. Laž je očitvena, da sem navduševal ljudi za stavko in jih potem naznanil ravnateljstvu, temveč postopal sem popolnoma po navodilih ravnateljstva.

Nesramno obrekovanje je, da preganjam delavstvo, ki mi ni po volji, temveč vsak pošten delavec ve, da nisem nikdar storil nobenemu nič zalega, ako je storil svojo dolžnost in se z nobeno politiko ne ukvarjam, kar priča občina in orožništvo. Laž je, da silim uslužbenec in delavce k izjavam menj v prilog, ravno nasprotno so uslužbenec prostovoljno podali izjavo, da je gola laž, da je zapustil Glinček železniško službo vsled mojega šikaniranja, ker je v pismu ženi sam pisal, da ni on postal dopisa »Poslano« od 11. II. 1921, temveč se je na zloben način izrabilo njegovo ime. Vsak delavec bodisi pri železnici ali v tovarnah ve, da nisem proti nikomur nikdar brutalno nastopal, temveč poznajo vsi mojo miroljubnost. Da pa se mi ravnati po navodilih ravnateljstva, tega mi ne more očitati nobeden človek, da sem s tem zakrivil kakšno nerednost. Postaja Store je za poštene ljudi vedno dostopna in le samo za ljudi dopisnikov vrste zaklet in preklet gradbi. Vsi pošteni delavci se zgražajo nad toliko nesramnostjo lažnjivega dopisnika.

Fortunat Kink,
posteljenačelnik v Štorah.

* Za vsebino je uredništvo odgovorno le v zmislu tisk. zakona.

Ste nrehitani? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? — Dobri prijatelji v takih hudih dneh Vam je Fellerjev Elzafid! 6 dvolnati ali 2 veliki šnečialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebet. Zavorski sok zoner kareli in prsne bolečine 1 steklenica 9 kron.

Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elzafidne kroglice ga spravilo v red! 6 škatlic 18 K. Omot in poštnina posebet. a načelnik Eugen V. Feller. Stokca donia. Elzafid št. 252. Hrvatska. B. (3)

LISTEK.

Branislav Nušić:

Rejenček.

Preležil Cvetko Golar.

(Dalie.)

TRINAJSTA GLAVA.

Pisarna advokata Fiće.

Na koncu dotičnega mesta kakor tudi na koncu vsakega drugega mesta pri nas, pa najsibo dotično ali ne, stoje krčme; tiste umazane krčme s prostornimi dvorišči, na katerih stoje zmeraj čez dan izpreženi kmeti vozovi, a volički, zvezani za jarem, drobne seno, ki je razprostrto pred njimi. Te krčme so navadno polne kmetov, ki se vračajo s sejmov pa medpotoma zavijejo v krčmo, da popijejo par kozarcev in se snidejo s svojci, da vsi skupaj krenejo v vas.

V takšni krčmi, ki ima ponosno ime »Narodna gostilna pri Nacionalcu«, v postranski sobi, se nahaja pisarna advokata Fiće. V to pisarno se pride naravnost iz krčme skozi

steklena vrata, skozi katera, četudi niso zagnjena, se nič ne vidi v Fićino pisarno, ker so muhe na steklih leto za letom kot pridne čebele med, postavljale piko pri piki tako marljivo, da se niti skozi najbolj gosto zaveso ne bi nič manj videlo.

Ta krčma izgleda kot vsaka druga krčma in se v ničemer ne razlikuje od njih. Ogledalo je vdelano v okvir, ki je bil nekoč plav, in potem se vrste slike: Knez Mihajlo, lovčev pogreb, Maksimilijan na morišču in druge, kot se nahajajo po stenah vseh krčem in so opisane v vseh pripovedih naših pisateljev, katerih usoda je, da opisujejo krčme drugega razreda.

Fićova pisarna je mala soba, ali zato polna kot panj. Tu je najprej njegova advokatska miza, navadna kavarniška miza, pokrita z dvema, tremi novinami. Po mizi je razmetanih nekaj aktov, zraven stoji stara, lesena posodica za tinko, vsa polna in nesnažna, nekaj zarjavelih peres, mastna knjižica brez platnic, raztrgan koledar, ki ga mnogo manjka, kar pa Fići ne škodi, ker so nje-

govi klienti prepričani, da ima vse postave v mazincu.

V šole res da ni hodil, nego je bil najprej nekakšen vajenec, potem dve, tri leta praktikant, nato tržni birič, a zdaj je advokat. Ali zato izvrši svoj posel kakor redko kdo. Zdaj hiti na občino, zdaj v okrajno pisarno; napiše ti tožbo in pritožbo in vse, kar hočeš. In razen tega — ako hočeš kaj kupiti ali prodati — tu je on, da sklene kupčijo in ti pomaga; ako ti je na tem, da komu pokvariš kupčijo, je zopet on tukaj. In kar je glavno, njegova ni sram nikakega posla; on ti kupi kožo in najde odjemalce, da prodaš stare komate; poišče ti čuvaja za hišo in ako hočeš — kupi ti tudi piščance na trgu. Napravi ti vsako uslugo, poprime se vsakega dela, pa vendar — en posel je, s katerim se ponaša in ga ima za svoje glavno opravilo, to je njegov advokatski stan.

On sicer ni nikoli nobene stranke zastopal, ali v arhivu okrajne pisarne in okrožnega načelstva, kakor tudi v občinskem arhivu je cel kup aktov, tožb in pritožb, pisanih z nje-

govo roko, a niti ena ni navadno sestavljena, temveč tako, kakor bi jo napisal najboljši advokat, t. j. naštetu sta v vsaki vsaj dva, trije paragrafi.

In kako še-le je poznal paragrafe! Pride k njemu kmet, pa mu govori o svoji nezgodi, a on samo posluša, a skozi zobe neprestano mrmra one paragrafe, ki se nanašajo na dotični slučaj.

»Bil sem,« pravi kmet, »dolžan Milovanu, mojemu sosedu, dvaindesetdeset grošev —«

»Paragraf stoštirinajst,« zamrmra Fića.

»Kaj praviš?«

»Nič, nič,« odgovori Fića, »ome-nil sem paragraf, pod katerega to spada; ti samo nadaljuj!«

»Bil sem mu, pravim, dolžan dvaindesetdeset grošev, pa sva se zme-nila, o svetem Jurju da mu jih vr-nem.«

»Tristopetnajsti —« mrmra Fića.

»A meni se je nekako posrečilo,« nadaljuje kmet, »da sem prodal kra-vo prej in sem vrnil Milovanu tisti denar mesec dni pred rokom.«

»Šestinštrideseti,« točka b).«

»Mislim sem, da sva se kot pošte-njaka pobotala, in sem mu plačal tudi interese in takso in vse —«

»Šestinštrideseti, točka a).«

»Zdaj pa, dragi moj, zahteva od mene, naj mu plačam interese do sve-tega Jurja, ker, pravi, je tako dogo-vorjeno.«

»Dvesto peti, dvesto šesti in dve-sio sedmi.«

»Kaj praviš?« vpraša kmet in gleda Fića naravnost v oči.

»E, dragi moj, kako naj ti povem,« začne Fića in si mane roke, »ta stvar ni s formalne in ne z zakonske strani tako enostavna, kot bi kdo mislil. Enostavna stvar, dragi moj, se zato imenuje enostavna, ker se zakonski opira na en sam odnoseči se paragraf, in to je potem lahko. Težko pa je, dokler ne pogodiš, ka-teri je ta paragraf, a ko pogodiš, po-tem dragi moj, lahko sam vodiš tož-bo brez advokatske pomoči.«

»Tako je,« pravi kmet in gleda Fića naravnost v oči, čudeč se nje-govemu velikemu znanju in njegovi iskrenosti.

(Dalie prih.)

Splošna ključavničarska
in
mehanična delavnica
se je otvorila.

Sprejema splošna popravila pi-salnih in šivalnih strojev, kon-trolnih blagajn itd.

Fr. Lebar & L. Tišler
Jenkova ulica 9.

JULIO MEINL
D. D.
KAVA
ČAJ
KAKAO

Centrala: ZAGREB.

Podružnice:

ZAGREB: Duga ulica 6.

LJUBLJANA: Aleksandrova
cesta 1.

MARIBOR: Gosposka ulica 7.

PECUH: Kraljevska ulica 19.

Kdor si želi nabaviti pristnega
in znanega

haložana

naj se blagovoli poslužiti tvrdke:

Prva haloška trgovina z vinom

Ante Korenjak in drug

pri Sv. Barbari v Haložah.

Dragan Vučković
pooblašeni borzni posredovalec

:: Zagreb :: Sv. Duh 19

posreduje pri nakupu in
prodaji državnih in vred-
nostnih papirjev, izplačuje
tudi čeke na inozemskih
tržiščih in v inozemskem
denarju.

Telefon 6-69.

Brzjavni naslov: **Vučkov, Zagreb.**

Konkurentne cene!

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Konkurentne cene!

Največja zaloga

klavirjev in pianin v Ljubljani.

Tvrđka J. DOLENC,

Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5

se priporoča za na-
kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
varn po najsolidnejših
in nizkih cenah.

Služkinja,

ki zna tudi kuhati, se takoj
sprejme. — Naslov v upravi
»Naprej«.

Za svoje modelno mi-
zarstvo rabimo popolnoma
samostojnega izvežbanega

modelnega mizarja

za takojšen nastop. Dobro
stanovanje zasigurano. Ponudbe
naj se pošljejo na: »Osječka
Ljevaonica željeza i tvornica
strojeva d. d., Osijek«.

! Iščemo strojevodje !

Reflektira se samo na take moči, ki so bile zaposlene
pri ozkotirnih železnih bagerskih obratov, na dnev-
nih kopov ali stavbenih obratov. Neoženjeni reflek-
tanti naj pošljejo svoje ponudbe

rudniskemu vodstvu v Kočevju.

Tovarna Barva vsakovrstno --
blago.

JOS. REICH Kemično čisti obleke.

Svetlolika ovratnike, zape-
stnice in sraice.

Ljubljana, Poljanski nasip 4.

Podružnica: Selenburgova ul. 3.

Podružnice:

Maribor Gosposka ul. 38

Novomesto Glavni trg

Kočevje št. 39.

Fini emailni lak

lak za polituro, lak za pode, pristen kopalni lak,
lak za železo, lak za usnje in vsakovrstni drugi
laki najboljše kakovosti po zmernih cenah pri

Ivo Premrl, Ljubljana

== Kolodvorska ulica št. 18. ==

Priporoča se tvrdka
Josip Petelinc,
Večletna
garancija.

Sv. Petra
nasip št. 7,
Popravila
se sprejemajo.

edina tovarniška zaloga
šivalnih strojev v vseh opre-
mah, material in izvršba pred-
voja, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
večletna garancija! steme, igle, olje na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.

Mariborska eskomptna banka, Maribor,

Tegetthoffova ulica 11

Podružnici: **MURSKA SOBOTA** in **VELIKOVEC**

prevzema denarne vloge in iz-
vršuje vsakovrstne bančne posle
- - pod najugodnejšimi pogoji. - -

Splošno kreditno društvo v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure
in jih obrestuje po čistih

4%

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo
polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru.
Pecojila daje svojim zadrušnikom proti vknjižbi, na osebni
kredit proti poroštvo ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice
se eskomptujejo po bančni obrestni meri.

Edini, res delavski denarni zavod.

Občno konsumno društvo v Zagorju ob Savi

(vpisana zadruga z omejenim poroštvom)

sprejema

hranilne vloge, ki jih obrestuje po 4%.

Na podlagi zadnjega računskega zaključka ima 1083 članov ter sledeče društvene sklade:

Rezervni delež K 41.647'42

Društveni sklad K 30.939'43

Blagovni promet za leto 1919 je znašal K 2.329.207'94.

Član postane lahko vsak, kdor plača vstopnino K 2'50 in delež K 40'—.

Pisarna v Zagorju štey. 99.